

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18566-06-21 א. נ' ב.

תיק חיצוני:

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

עפרה אטיאס

ניצן סילמן

א. המערער

ע"י ב"כ עוה"ד גיא שמעון

נגד

ב. המשיבה

ע"י ב"כ עוה"ד רם יוגב

ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת גילה ספרא-ברנע) מיום
11.5.2020 בתיק תלה"מ 51626-06-19

ספרות:

אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי

חמי בן-נון, טל חבקיך הערעור האזרחי

חקיקה שאוזכרה:

חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995: סע' 7

מיני-רציו:

* הסכמות אליהן הגיעו הצדדים בהסכמי-גירושין שלובות זו בזו ולא ניתן להפריד הסכמי-גירושין לחלקים. גם אם בוצעה הפרה באי-קיום הסדרים מסוימים, אין היא מקנה ביטול סעיף "לבחירתו" של המערער, אלא עשויה הייתה, בנסיבות מסוימות, להקנות ביטול חוזה אך סעד זה לא התבקש על-ידי המערער.

* משפחה – הסכם גירושין – ביטולו

ערעור על פסק-דינו של בית המשפט לענייני משפחה. התביעה לפסק-דין הצהרתי נדחתה ונקבע כי על המערער לקיים את חיובו על-פי הסכם-הגירושין. התביעה לביטול מזונות עקב "בן מרדן" התקבלה חלקית. התביעה לאכיפת הסכם התקבלה חלקית, כך שהמערער אינו פטור מתשלום דמי ההיוון, כפי שהתחייב בהסכם-הגירושין אך חיוב זה עומד ביחס לסכומים שנצברו עד 12 חודשים ממועד סידור הגט בלבד.

בית המשפט המחוזי דחה את הערעור ופסק:

בפני מאן-דהוא אשר סבור כי נפל פגם בהסכם-הגירושין פתוחות שתי דרכים להשיג על ההסכם: האחת, במקרים בהם נפל פגם בהליך השיפוטי ואזי עליו לערער במסגרת הזמן הקבוע בדין לערכאת הערעור. השנייה, במקרים בהם נפל פגם בהסכם, ואזי יש להגיש בקשה לביטול ההסכם לאותה הערכאה, אשר אישרה את ההסכם. בפסיקה עקבית נקבע כי הסכמות אליהן הגיעו הצדדים בהסכמי-גירושין שלובות זו בזו ומפאת מורכבותן יש לקוראן כמקשה אחת. לא ניתן להפריד הסכמי-גירושין לחלקים, הואיל והסכמים אלו דנים במכלול הבעיות המורכבות, שיש להסדירן בעת פירוק התא-המשפחתי. בעיקר הודגש, כי אין לעשות כן עת מרבית מן ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים כבר בוצעו בפועל.

אין לקבל טענה לפיה יש להורות על ביטול חיובו של המערער בסכום הנקוב בהסכם הואיל והמשיבה הפרה "הפרה-יסודית" את הוראותיו. מדובר באחת מיני הוראות רבות ושלובות, אשר מסדירות את מארג ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים בהסכם. גם אם בוצעה הפרה באי-קיום ההסדרים בכל הקשור לתרומתה של המשיבה בנתק בין המערער לבין בנו, אין היא מקנה ביטול סעיף "לבחירתו" של המערער, אלא עשויה הייתה, בנסיבות מסוימות, להקנות ביטול חוזה אך אין זה הסעד שהתבקש על-ידי המערער, והלה ממילא לא פעל לביטול הסכם-הגירושין תוך זמן סביר ממועד הפרה. אין להתערב גם בגובה המזונות שנקבעו בפסק-דינו של בית משפט קמא. עם זאת יש להורות שהמערער יעביר את סכום המזונות שקבע בית משפט קמא, ישירות לידי בנו, בשים-לב להסכמת המערער.

פסק-דין

השופט סארי ג'וסי [אב"ד]

בפנינו ערעור על פסק-דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת ג. ספרא-ברנע), מיום 11.05.2020, בשלוש תביעות מאוחדות: [תלה"מ 51636-06-19](#), [תה"ס 73871-01-19](#), וכן [תלה"מ 9705-08-17](#), במסגרתו נקבע, כך:

התביעה לפסק-דין הצהרתי ([תלה"מ 51636-06-19](#)), נדחתה, ונקבע, כי על המערער לקיים את חיובו על-פי סעיף 8 להסכם-הגירושין.

התביעה לביטול מזונות עקב "בן מרדן" ([תלה"מ 9705-08-17](#)) התקבלה חלקית.

התביעה לאכיפת הסכם (תה"ס 73871-01-19) התקבלה חלקית, כך שהמערער אינו פטור מתשלום דמי ההיוון, כפי שהתחייב במסגרת סעיף 5.10 להסכם-הגירושין, אך חיוב זה עומד ביחס לסכומים שנצברו עד 12 חודשים ממועד סידור הגט בלבד.

הנסיבות הצריכות לעניין

1. הצדדים, נישאו ביום 06.09.1993, ומנישואים אלו נולדו הבנים ג', יליד 1995 ו-ד' יליד 2001 (להלן: "הקטינים"). ביום 12.01.2014, ניתן תוקף של פסק-דין להסכם-הגירושין בין הצדדים, ובשנה זו הצדדים אף התגרשו.
 2. ביום 06.08.2017 הגיש המערער תביעה לביטול מזונות ד' בהיותו "בן מרדן" (להלן: "התביעה הראשונה"). במסגרת תביעה זו מונה ד"ר דניאל גוטליב מ"מכון שינוי" כמומחה מטעם ביהמ"ש לאבחון וטיפול בנתק הקיים בין האב לבין ד' (להלן: "המומחה"), והלה הגיש מספר חוות-דעת בעניין האמור.
 3. ביום 29.01.2019 הגישה האם תביעה לפי סעיף 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, (להלן: "התביעה השנייה"), במסגרתה עתרה לחייב את המערער לשלם את דמי-ההיוון למנהל מקרקעי ישראל, כפי שהתחייב בהסכם-הגירושין.
 4. ביום 24.06.2019, הגיש המערער תביעה למתן פסק-דין הצהרתי, לפיו הוא פטור מהתחייבויותיו לפי סעיף 8 להסכם-הגירושין (להלן: "התביעה השלישית"), בד בבד עם בקשה לעיכוב ביצוע החיוב בסעיף האמור. ביום 06.10.2019 הורה בית משפט קמא על עיכוב ביצוע, והורה, כי הסכום המוסכם יופקד במלואו בחשבון נאמנות של באי-כוח שני הצדדים, וישוחרר למי מן הצדדים בהתאם לתוצאות פסק-הדין.
 5. במסגרת הסכם-הגירושין, הסכימו הצדדים על משמורת הקטינים, זמני-שהות של הקטינים עם כל אחד מן הצדדים, דמי-מזונות, לרבות מזונות שיקומיים עבור המשיבה. עוד הסכימו הצדדים, כי בית-המגורים של הצדדים במושב עמיקם, יעבור לבעלות המשיבה בלבד בכפוף לסידור הגט, וכי עם ביצוע ההעברה, בכפוף לסידור הגט, ישלם המערער כל סכום שיידרש בגין חריגות, היטלים, וארנונה, אשר עילתם תהא עד למועד אישור הסכם-הגירושין. יצוין, כי במסגרת סעיף זה הובהר, כי נכונותו של המערער לוותר על זכויותיו בבית הינן אך ורק כמקשה אחת עם סידור הגט וסילוק כל תביעה אחרת מצד המשיבה, לרבות ויתור על מזונותיה וכתובתה.
- המשיבה ויתרה על זכויות בחברת "אייל אדום בע"מ", חברה בבעלות המערער, ובסעיף 8 להסכם-הגירושין נקבע, כי "הבעל ישלם לאישה בכפוף לסידור הגט ולשם סילוק כל תביעותיה סכום חד פעמי בסך 1,000,000 (מיליון שקל). הסכום יועבר לחשבונה של האישה באוקטובר 2019". הצדדים ציינו, כי הסכום ישולם רק עם סיום תשלום הסכום

העיתי למשיבה, אשר יועבר אליה על-ידי המערער עד הגיעו של הבן הצעיר לגיל 18 או סיום כיתה י"ב ע"פ המאוחר מבניהם.

טענות הצדדים בפני בית משפט קמא

6. לטענת המערער הרציונאל בבסיס הסכם-הגירושין בין הצדדים היה לאפשר את התפתחותם התקינה של הילדים, תוך שמירת כבודם של ההורים ויחסי הורה-ילד מיטביים. אין חולק, כך נטען, כי הייתה זו המשיבה והפסיכולוגית, אשר הובאה כמגשרת מטעמה, אשר ניסחו את ההסכם, ולכן לטענתו "יש לפרשו כנגד מנסחו ולטובת הצד האחר".

לטענתו, הפרשנות הפשוטה שיש לתת להסכם והציפייה שלו שהמשיבה תתנהג אליו בכבוד בסיסי, לטובת ילדיהם, גוברת על היעדר התניה מפורשת, ומחייבת את שלילת התמורה שהובטחה לה. חתימתו של המשיב, כך נטען, הייתה תוך הסתמכות על כך שהמשיבה תקיים את כל חיוביה הבסיסיים ותכבד את מלוא זכויותיו כאב.

המשיבה, כך אליבא דמערער, "גררה" את הקטינים ל"מלחמת חורמה" נגדו, והפרה את כל חיוביה על-פי הסכם-הגירושין. המשיבה, כך נטען, הפעילה אמצעי כפייה ולחץ פסיכולוגי על הקטינים, וגרמה לניכור הורי שעה שאין לו כל קשר עם הבן ג' מאז חודש אוקטובר 2014, ואילו הבן ד' "מתעתע" בו ומקיים את המפגשים עמו רק מאחר ונכפה עליו על-ידי ביהמ"ש.

לטענת המערער, הסיבה שהתביעה לביטול הסכם-הגירושין הוגשה רק בשנת 2019 נובעת מן העובדה שרק אז הוא הבין באופן מוכח, כי בכל מקרה המשיבה לא תאפשר את קיומו של קשר בינו לבין ד'. לטענת המשיב בעקבות התנהגותה כפויית הטובה של המשיבה, הוא הגיע למסקנה שאין הצדקה להעניק לה את הסכום של מיליון השקלים אותו התחייב לתת לה לטענתו, רק במידה והיא תטפל במסירות בילדים ותגדל אותם היטב. לטענת המערער, למרות שהדברים האמורים לא נכתבו מפורשות בהסכם, זו הייתה "רוח ההסכם" וכוונתו. לגישת המערער, הסכומים הכספיים או ההטבות לא ניתנו למשיבה בשל הסדר איזון משאבים ביניהם, אלא מתוך מחויבות מוסרית בלבד, היות ולטענתו, במהלך נישואיהם הצדדים לא צברו נכסים, אלא כל רכושו של האב הגיע לידי בירושה מאמו או במתנה מאביו, שנתיים בלבד לפני גירושי הצדדים.

אשר לויתור של המשיבה על כתובתה, טען המערער, כי כל סכום הכתובה עומד על 50,000 ₪ בעוד שבתמורה שאמורה לקבל המשיבה מדובר על מיליון ₪, עובדה המצביעה על כך שהמענק לא הובטח למשיבה בתמורה לויתור על כתובתה. אין כל קשר, כך נטען, בין החיוב של המערער על-פי סעיף מס' 8 להסכם לבין הויתור של המשיבה על זכויותיה בחברה.

אשר לתביעה לביטול מזונות, נטען, כי אין חולק שהמשיבה נמנעה מלהשפיע על ד' לקיים עמו את זמני-השהות. מזה כשלושה חודשים, כך נטען, לא מתקיים כל קשר בינו לבין ד', גם לא אצל המומחה, ולגישתו, ההסבר לאי-חידוש הקשר בינו לבין ד' תלוי רק בגישתה העוינת של המשיבה כלפיו. התנהגותה של המשיבה ממועד החתימה על הסכם-הגירושין ועד לניתוקו המוחלט של ד' ממנו, מהווים שינוי נסיבות מהותי ההופך את אכיפת הסכם-הגירושין לעוול נוראי.

עוד נטען, כי בהתאם לכלל שנקבע בפסיקה, עול פרנסתו של בן מרדן מוטל על ההורה המשמורן, בוודאי כאשר הוא יכול לפרנסו - תנאי אשר מתקיים לשיטתו בעניינו, כאשר לאם מקור הכנסה נאה מעבודתה כספרית, מהשכרת הבית בעמיקם ב-10,000 ₪ ומדמי המזונות בסך 10,000 ₪ מדי חודש.

אשר לתביעת המשיבה בנוגע לתשלום למנהל מקרקעי ישראל, נטען, כי המשיבה נמנעה במחדל מקיום חיובה, ולא העבירה את הבית בעמיקם על שמה, במטרה למנוע מן המערער אפשרות לקבל משכנתא ולרכוש לעצמו בית. לטענתו של המערער, הוא נתן לה ייפוי-כוח בלתי חוזר לביצוע ההעברה עוד בשנת 2014 ואילו היא זו שנמנעה מלעשות כן במשך יותר מ-5 שנים.

7. מנגד טענה המשיבה בפני בית משפט קמא, כי לאורך השנים, מערכת היחסים בין המערער לבין ילדיו הייתה קשה וסבוכה עקב התנהלותו של המערער, אשר לטענתה לא דאג ולא התייחס לילדיו כראוי לאב והם צברו כעסים על אביהם. הנתק בין המערער לבין ד', כך נטען, נוצר עקב מעשיו של המערער, אשר במקום לפייסו בחר להגיש נגדו תביעה. לטענת המשיבה, לאחר פגישת אבחון ראשונית ו-12 מפגשים טיפוליים, קבע המומחה, כי הקשר והנתק אשר היה בין המערער לבין ד' התאחה, וכי לא מתקיים במקרה דנן ניכור הורי.

לטענת המשיבה, במסגרת הליך הגירושין ולאחר הליך גישור ואיזון משאבים, אשר נוהל על-ידי מגשרת, הגיעו הצדדים להסכמות, אשר עוגנו במסגרת הסכם-הגירושין שקיבל תוקף של פסק-דין.

לטענת המשיבה, מטרת תביעתו של המערער היא לבטל את התחייבויותיו לשלם את הכספים המגיעים לה כחלק מהסדר איזון המשאבים שערכו הצדדים, וכי בתביעותיו מנסה הלה להיתלות בניכור הורי, שאינו מתקיים, כהפרה-יסודית של ההסכם.

אשר לתביעת המערער לביטול מזונות והכרזה על "בן מרדן" נטען, כי עיון בפסיקה מלמד על גישה זהירה ומצמצמת של בתי המשפט, שכן שלילת מזונות הוא צעד קיצוני וחרף, אשר יש להימנע ממנו אלא בהתקיימותן של נסיבות יוצאות דופן, וכי בענייננו נסיבות המקרה אינן קיצוניות.

אשר לתביעה למתן סעד הצהרתי, נטען, כי זו הוגשה במטרה להתחמק מתשלום הפעימה האחרונה של הסדר איזון המשאבים בין הצדדים. בהסכם-הגירושין, כך נטען, לא חל מתווה של "הפרה-יסודית", אשר מאפשר ביטול חלקי של ההסכם; במקרה דנן לא מתקיים ניכור הורי וכן גם במידה והיה מתקיים ניכור הורי, הוא לא היה מהווה הפרה, וכי תשלום הסכום המוסכם הוא תוצאה של הסדר איזון משאבים אשר נוהל בין הצדדים וסכומו הגבוה הוא בגין הנכסים הרבים של הצדדים בעת נישואיהם. בין הצדדים, כך נטען, התנהל משא-ומתן ארוך טרם החתימה על ההסכם, וכי המערער היה מיוצג על-ידי עורך-הדין שמואל מורן.

לטענתה, התחייבותו של המערער לתשלום הסכום המוסכם במסגרת הסכם-הגירושין אינו סוג של מתנה או נדבה, וכי על-פי הפסיקה, הסכם-גירושין הוא "חטיבה" אחת שלמה של התחייבויות ואחרי אישורו של ההסכם והוצאתו-פועל, לא ניתן לבטל רק חלק אחד שלו, מקל וחומר לאחר שהוראות ההסכם בוצעו בפועל.

אשר לתביעתה לאכיפת הסכם נטען, כי ביום 18.12.2018 קיבלה לידיה דרישת תשלום מרשות מקרקעי ישראל בקשר עם תוספת הבנייה בגין הבית שבעמיקם, ע"ס 174,474.51 ₪, המהווים "דמי היוון", וזאת לטענתה לשם הסדרתן של חריגות בנייה שהיו קיימות זמן רב טרם החתימה על הסכם-הגירושין.

הכרעת בית משפט קמא

8. בית משפט קמא דחה במסגרת פסק-דינו את תביעת המערער לביטול החיוב האמור בסעיף מס' 8 להסכם-הגירושין, וקבע, כי המערער לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח שהמשיבה הפרה את הוראות ההסכם, לפיהן עליה לדאוג ולטפל בבן, לחנכו לאהבה וכיבוד אב, להיוועץ במערער בכל עניין מהותי הכרוך בגידולו, ולקבל את הסכמתו לטיפול רפואי של הבן.

עוד נקבע, כי להערכת המומחה אין בענייננו מצב של ניכור הורי, ומשלא מצא בית משפט קמא טעמים המצדיקים סטייה מחוות-דעתו של המומחה, נקבע, כי בעניינם של הצדדים לא מתקיים בעת הנוכחית ניכור הורי. על אף שמדיווחיו השונים של המומחה ואף מעדותו, כך נקבע, לא ניתן לקבוע באופן חד-משמעי, כי במהלך השנים לא "תרמה" המשיבה "תרומה משמעותית" לנתק בין המערער לבין ד', אין הדבר מגיע לכדי הפרה-יסודית של המשיבה את ההסכם-הגירושין.

הסכם-הגירושין, כך נקבע, הוא מקשה אחת של מארג הסכמות הצדדים ואין להפריד בין תניותו השלובות זו בזו. בית משפט קמא קבע, כי הסכום שהוסכם בסעיף מס' 8 להסכם-הגירושין הובטח למשיבה עם סיום התשלומים העתיים, וכי המערער לא הצליח להוכיח, כי הסכום הנקוב בסעיף זה, אינו מהווה חלק מהליך איזון משאבים. טענות

המערער בעניין העדרו של הליך איזון משאבים טרם החתימה על הסכם-הגירושין, כך נקבע, נטענו בעלמא וללא כל ביסוס ראייתי, ולפיכך דינן להידחות.

בית משפט קמא הדגיש, כי אין בתחושתו הסובייקטיבית של המערער, כדי להצדיק את ביטול הסעיף, שעה שלא ניתן כל ביטוי לרצון זה במסגרת ההסכם ולא הובאה על ידו כל ראיה אשר יש בה כדי לתמוך בטענותיו הנוגעות לנסיבות שאפפו את עריכת ההסכם או לאומד דעתם של הצדדים באשר לנסיבות בהן תהיה האם זכאית לתשלום הסכום המוסכם. לכל היותר, כך נקבע מדובר ב- "טעות בכדאיות העסקה, וכי הואיל ובענייננו מדובר במערכת יחסים אשר אינה נשענת על אמון ואף באה לסיומה בשל חוסר האמון הבסיסי, באמצעות ההסכם והגירושין עצמם, לא ניתן לקבוע שהמערער הוטעה.

9. באשר לביטול מזונות "בן מרדן", קיבל בית משפט קמא את טענת המערער, וקבע, כי קיימת הצדקה לביטול רטרואקטיבי של המזונות לתקופה שבין הגשת התביעה ועד תחילת ההליך הטיפולי, היינו, מיום 06.08.2017 עד ליום 24.06.2018. לפיכך, על המשיבה להשיב לידי המערער סכום של 55,000 ₪.

בית משפט קמא קבע, כי על אף שכיום קיים קשר בין המערער לבין בנו, עולה חשש ממשי שעם סיום ההליכים, הקשר ילך וידעך. למרות האמור, כך נקבע, ומתוך ניסיון למנוע את דעיכת הקשר, הופחת החיוב במזונות מתחילת המפגשים אצל המומחה ועד הגיע הבן לגיל 23, לסך של 2000 ₪ בלבד. לפיכך, כך נקבע, על המשיבה להשיב למערער סך של 102,000 ₪ ששולמו ביתר בגין התקופה שבין תחילת ההליך הטיפולי ועד למועד מתן פסק-הדין.

10. באשר לתביעה לאכיפת הסכם-גירושין ותשלום דמי היוון נקבע, כי המשיבה לא הסבירה מדוע לא פעלה עד כה, משך שנים, להעברת הבית על שמה, וכי לא ניתן להתעלם מן העובדה, כי במחדלה זה דחתה המשיבה את מועד עריכת ההתחשבות, דבר שעשוי לגרום להגדלת הסכום הסופי אותו ידרשו הצדדים לשלם.

הואיל ואין חולק, כך נקבע, כי המערער התחייב מסגרת הסכם-הגירושין לתשלום דמי-היוון "עם העברת הבית על שמה של האם", בהתייחס לחוב שנצבר ואשר עילתו עד למועד אישור הסכם-הגירושין, אין כל הצדקה לחייבו לשאת בתשלום דמי-היוון נכון לחישובם לשנת 2018, כארבע שנים לאחר החתימה על ההסכם.

בית משפט קמא קבע, כי על המשיבה מוטלת האחריות לבדוק עם רשות מקרקעי ישראל מהם דמי ההיוון אותם הייתה נדרשת לשלם לו פעלה להעברת הבית על-שמה סמוך למועד החתימה על הסכם-הגירושין, ולכל היותר, 12 חודשים לאחר מועד סידור הגט, וכי עם קבלת הנתונים ועדכון בית המשפט, תינתן החלטה משלימה בהתאם. בית משפט קמא קבע, כי מן הבחינה המהותית המערער אינו פטור מתשלום דמי ההיוון, כפי שהתחייב

במסגרת הסכם-הגירושין, אך חיוב זה עומד ביחס לסכומים שנצברו עד 12 חודשים ממועד סידור הגט בלבד.

טענות הצדדים בערעור

11. המערער מיאן להשלים עם תוצאת פסק-הדין, וטען, כי מן התשתית הראייתית שהונחה בפני בית משפט קמא עולה ניכור הורי חמור מצד המשיבה ובהכרח מהווה הדבר, לטענת המערער, הפרה-יסודית של ההסכם. מסקנתו ההפוכה של בית משפט קמא, כך אליבא דמערער, אינה מתיישבת עם כלל הראיות בתיק מושא הערעור, ומנוגדות לקביעותיו שלו עצמו, ולפיכך על עכראת הערעור להתערב הואיל ומדובר בטעות עקרונית, היורדת לשורשו של פסק-הדין.

כל רכושו של המערער, כך נטען, הגיע לידי מירושה מאמו או מתנה מאביו כשנתיים בלבד לפני הגירושין בבית הדין הרבני, ועל כן, שגה בית משפט קמא עת קבע בפסק-דינו שסעיף מס' 8 להסכם-הגירושין הובטח כחלק מאיזון המשאבים, עת ברי, כי מעולם לא הייתה זו כוונתו של המערער שהרכוש האמור יוטמע ברכוש המשותף של הצדדים.

עוד נטען, כי הואיל וקיים כיום נתק מוחלט בין המערער לבין בנו, הרי שההליך הטיפולי נחל כישלון, והתזה של המומחה, לפיה הניכור ההורי שביצעה המשיבה הוא נחלת העבר, הופרכה. הקשר הקלוש מצד הבן במהלך ניהול ההליך בפני בית משפט קמא, כך אליבא דמערער, היה מאולץ ומלאכותי, ונועד להציג מצג-שווא של שיתוף פעולה על-מנת שלא יבוטלו דמי המזונות.

עוד ובנוסף נטען, כי מיד לקראת סיום ההליכים, החל מחודש נובמבר 2019, קיים בין המערער לבין בנו נתק מוחלט, ולפיכך סבור המערער, כי שגה בית משפט קמא עת קיבל את התביעה לביטול מזונות "בן מרדן" רק בחלקה, וחייב את המשיבה להשיב לידו סך כולל של 157,000 ₪ בלבד.

מסתבר, כך נטען, כי הניכור ההורי קיים במלוא עוצמתו גם כיום, ולמעשה הוא זה שמונע את הקשר בין המערער לבין בנו.

12. מנגד טענה המשיבה, כי בנסיבות העניין שבפנינו, אין מקום להתערבות ערכאת הערעור בפסק-דינו של בית משפט קמא. המערער, כך נטען, מנסה להשתחרר מהסכם מחיב שכרת עם המשיבה, על אף שהלה אישר בפני בית משפט, כי הוא מבין את תוכנו.

עוד נטען, כי כנגד התשלומים שנקבעו במסגרת הסכם-הגירושין, לרבות על-פי הוראת סעיף מס' 8 להסכם, ויתרה המשיבה על זכויות וכספים רבים, לרבות זכויות סוציאליות, זכויות בחברה באחזקת המערער, ועוד.

לטענת המשיבה, כחמש שנים לאחר החתימה על ההסכם ושעה שהתשלום הקבוע בסעיף מס' 8 להסכם-הגירושין התקרב, פתח המערער כנגד המשיבה בשורה של הליכים משפטיים שמטרתן ביטול התחייבויותיו כלפי המשיבה.

המשיבה הדגישה במסגרת תשובתה לערעור את מעמדו של הסכם-גירושין, אשר קיבל תוקף של פסק-דין, וטענה, כי משהמערער לא עמד בנטל ההוכחה לביטול ההסכם, ניסה את כוחו בתביעה למתן סעד הצהרתי הפוטר אותו מהתחייבויותיו כלפיה, תוך התעלמות מהלכת בית המשפט העליון, אשר קובעת, כי הסכם-גירושין אינו ניתן להפרדה.

עוד ובנוסף טענה המשיבה, כי במקרה שבפנינו מצביעה התשתית הראייתית על כך שלא מתקיים ניכור הורי, אלא לכל היותר נתק בין המערער לבין בנו בשל התנהלותו שלו עצמו.

13. בדיון שנערך בפנינו ביום 01.11.2021, חזר בא-כוח המערער על הטענות שבהודעת הערעור, והדגיש שקיים בין המערער לבין בנו נתק מוחלט מאז נובמבר 2019. לטענת בא-כוחו של המערער הערעור מתמקד בשני היבטים של פסק-הדין: הראשון על חוות-דעת המומחה, והשני הוא על מסקנות בית משפט קמא, מקל וחומר שעה שהיה ברור לו שהנתק המוחלט של המערער עם ילדיו נכפה עליו על אף שמדובר באב מיטיב.

מנגד טען ב"כ המשיבה, כי מדובר בבגיר מעל גיל 18, אשר אינו מצוי כבר תחת חסותה של המשיבה, וכי יש לדחות את כל הטענות לניכור הורי. בנוסף נטען, כי תשלום המזונות עד גיל 25 נקבע במסגרת הסכם-גירושין, במסגרתו היה המערער מיוצג, ואשר קיבל תוקף של פסק-דין, וכי המזונות האמורים אף הופחתו מ-5,000 ש"ח ל-2,000 ש"ח, במסגרת פסק-דין של בית משפט קמא.

דיון והכרעה

14. לאחר שנתתי דעתי לפרוטוקולים של הדיונים שהתקיימו בפני בית משפט קמא, לכל התיעוד הרלוונטי, לפסק-דין של בית משפט קמא, לנימוקי הערעור, לתשובת המשיבה על הערעור ותיקי המוצגים, לרבות טיעוניהם בעל-פה של הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 01.11.2021 מסקנתי היא שדין הערעור להידחות, וכך אציע לחברי.

15. בפסקה 99 לפסק-דין של בית משפט קמא נקבע כך:

"כידוע, כאשר מדובר בחוות דעת מומחה בשאלות הנוגעות לטובת הילד, הכלל הוא כי יאמץ בית המשפט את המלצת המומחים שאותם מינה, אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטייה מאותה המלצה. (ראו בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני, פורסם בנבו, 2.5.05). לא מצאתי כי נפל פגם באופן טיפולו של

המומחה והמסקנות אליהן הגיע במסגרת תהליך זה ואני מקבלת את מסקנתו לפיה כיום, לא מתקיים ניכור הורי. אף על פי כן, אני סבורה כי בכל הנוגע לתקופה שקדמה לתחילת הטיפול והמצב אשר הוביל את האב לפתוח בהליך, התשובה איננה חד משמעית,”

בפסקה 110 נקבע, כי:

”אשר על כן, נותרת השאלה, האם התנהלותה של האם במהלך השנים שלאחר החתימה על הסכם-הגירושין, בכל הקשור לבן ד' והשפעתה על מערכת היחסים שלו עם האב מהווה הפרה-יסודית של ההסכם? על אף הקושי שבכך, בהתחשב בנסיבות המקרה הספציפי הנדון תשובתי על כך הינה בשלילה.”

ובפסקה 163 נקבע כהאי ליסנא:

”אף על פי כן, ובשים לב לעובדה כי כיום כן מתקיים סוג של קשר בין ד' לאביו (אף אם אינו אידאלי) ומתוך ניסיון למנוע את דעיכתו בהמשך, נחה דעתי כי יש הצדקה לבצע הפחתה בחיוב המזונות של האב, במהלך התקופה שתחילתה בקיום המפגשים אצל המומחה ועד להגיעו של ד' לגיל 23, בהתאם לאמור בהסכם (ובהערכה גסה- 30.6.18 ועד ליום 1.10.23). אני קובעת שדמי המזונות בתקופה זו, יעמדו על סך של 2,000 ₪ בלבד, זאת בשים לב לדין החל על הצדדים, בהיעדרם של זמני שהות, בעטיו של ד' ובשים לב לרמת החיים לה הורגל”.

מדובר בקביעות עובדתיות שנקבעו במסגרת פסק-דינו של בית משפט קמא.

כלל ידוע, כי אין ערכאת הערעור מתערבת בממצאי מהימנות ובקביעות עובדתיות, אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, והיא אינה נכנסת בנעלי הערכאה המבררת בבחינת המערכת הראייתית שנפרשה בפניה. לא כך הם פני הדברים באותם מקרים, בהם בולטת על פני הפסק טעות משפטית שורשית או כשהדברים מופרכים על פניהם ובלתי סבירים (ר' בספרם של ט' חבקין וחי' בן-נון [הערעור האזרחי](#) מהדורה שלישית עמודים 474-475).

אפנה לדבריו של כב' השופט ד. מינץ ב-ע"א [8191/16](#) דיאליט נ' אברהם הרר [פורסם בבנו] (17.06.2019):

”כאמור, הלכה נושנה היא שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית. זאת, מפני שבידה של הערכאה הדיונית האפשרות להתרשם מהעדים ומחקירתם על דוכן העדים, ולבחון כל ראייה

וחוות-דעת לעומק. התערבות ערכאת הערעור תיעשה במקרים חריגים וקיצוניים בלבד, כגון מקרים בהם נפל פגם בהכרעתה של הערכאה הראשונה היורד לשורשו של עניין, או כשהדברים אינם מבוססים על פניהם ([אורי גורן, סוגיות בסדר דיו אזרחי 1026](#) (מהדורה שתיים עשרה, 2015; [ע"א 4175/12](#) תעשית אבן וסיד בע"מ נ' גדיר [פורסם בנבו] (10.3.2014); [ע"א 3894/03](#) דויטש נ' ישראלפלאורס בע"מ [פורסם בנבו] (23.8.2012)).

נכונים הדברים ביתר-שאת, עת מדובר בסוגית דמי-מזונות, אשר נדונה בערכאה הדיונית.

ר' דבריו של כב' המשנה לנשיאה (בדימוס), השופט ר. רובינשטיין ב-[בע"מ 2045/15 פלוני נ' פלונית](#) [פורסם בנבו] (21.05.2015), פסקה י :

"גם לעניין קביעת גובהם של מזונות הילדים, הלכה פסוקה היא כי ככלל לא תתערב ערכאת הערעור בשיעור מזונות שנקבעו, אשר נגזר מנסיבותיו של המקרה הקונקרטי...."

וכן דבריו של כב' השופט נ. הנדל ב-[בע"מ 7256/19 פלוני נ' פלונית](#) [פורסם בנבו] (09.07.2020) :

"הבקשה נוגעת לשיעור המזונות שעל המבקש לשלם למשיבה. כלל ידוע הוא כי ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בשיעור המזונות שנקבע בערכאה הדיונית, שהתרשמה באופן ישיר מן העדים וממכלול הראיות (ראו [ע"א 732/88 קמחי נ' קמחי](#), פ"ד מג(2) 251, 257 (1989) וההפניות שם), ועל כן מוקנה לה שיקול דעת רחב בקביעת שיעור המזונות".

בענייננו, לא מצאתי כל טעות המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור, לא לעניין ביטול חבותו של המשיב על-פי הוראות סעיף מס' 8 להסכם-הגירושין, ולא לעניין שינוי גובה המזונות שנקבעו על-ידי בית משפט קמא.

יחד עם זאת סבור אני, כי יש להורות, שהמערער יעביר את סכום המזונות שקבע בית משפט קמא, ישירות לידי בנו, בשים-לב להסכמת המערער במסגרת הדיון שנערך בפנינו ביום 01.11.2021, כפי שאפרט להלן.

16. יש להדגיש, כי עת עוסקים אנו בהסכמי-גירושין, אין מדובר "רק" בהסכם שהוא תולדה של פשרה בין הצדדים, אלא עסקינן בהסכם, אשר עבר את עיניה הבוחנות של הערכאה השיפוטית עובר להטבעת הגושפנקה ומתן תוקף של פסק-דין להסכם האמור.

בפני מאן-דהוא אשר סבור, כי נפל פגם בהסכם-הגירושין, פתוחות שתי דרכים להשיג על ההסכם: האחת, במקרים בהם נפל פגם בהליך השיפוטי ואזי עליו לערער במסגרת הזמן הקבוע בדין לערכאת הערעור. השנייה, במקרים בהם נפל פגם בהסכם, ואזי יש להגיש בקשה לביטול ההסכם לאותה הערכאה, אשר אישרה את ההסכם.

אפנה לדבריו של כבוד הנשיא בדימוס, השופט מ. שמגר ז"ל, ב- [ע"א 177/81 גלעדי נ' גלעדי](#), פ"ד לו(3) 179 (להלן: "עניין גלעדי"):

"הסכם, אשר אושר לפי בקשת הצדדים על-ידי בית המשפט, ואשר ניתן לו תוקף של פסק-דין, משולבות בו שתי תכונות מצטברות, היינו, הן זו של הסכם והן זו של פסק-דין. לו היה המערער מגלה פגם בהליך השיפוטי, אשר בו נכרך האישור של ההסכם, יכול היה לערער בשעתו, בגבולות הזמן שנקבעו לכך, כדי לבקש ביטולו של פסק הדין. לו סבר המשיב, כי אמנם אין מקום להלין על ההליך השיפוטי, אשר במסגרתו אושר ההסכם, אך נפל פגם בהסכם, שהוא בגדר הפגמים אשר מאפשרים ביטולו של חוזה לפי הדין החל על כך, היה עליו להגיש תביעה לביטול ההסכם, כאשר עילתה של התביעה היא הפגם שנתגלה בהסכם. אם בית המשפט היה נענה לבקשה לביטול ההסכם, היה מתבטל על-ידי כך גם פסק הדין, שניתן לו תוקף".

יתרה מכך, וזה העיקר, בפסיקה עקבית וארוכת-שנים קבע בית המשפט העליון, כי הסכמות אליהן הגיעו הצדדים בהסכמי-גירושין, שלובות זו בזו, ומפאת מורכבותן, יש לקוראן כמקשה אחת.

הפסיקה הדגישה, כי לא ניתן להפריד הסכמי-גירושין לחלקים, הואיל והסכמים אלו דנים במכלול הבעיות המורכבות, שיש להסדירן בעת פירוק התא-המשפחתי. בעיקר הודגש, כי אין לעשות כן, עת מרבית מן ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים כבר בוצעו בפועל.

אפנה לדברים שנאמרו ב- [ע"א 105/83 מנשה נ' מנשה](#) פ"ד לח(4) 635 (להלן: "עניין מנשה"):

"ייתאמר כבר כאן, כי בשל מורכבותו אין הסכם-הגירושין ניתן להפרדה לחלקים, כך שבמקרה של הפרת אחד מחלקיו קמה הזכות לבטל את החלק שהופר, מכוח הרישא לסעיף 7(ג) לחוק התרופות, שזהו הסעד החלופי כביכול, לו עתר המערער. במציאות, והלכה למעשה, מה שכינה המערער כסעד חלופי, עלידי ביטול הפרק המתייחס להתחייבותו להעביר לילדים את חלקו בדירה, הוא הסעד היחידי, אותו הוא מבקש;

הוא גם אינו יכול לבקש ביטולו הטוטאלי של הסכם-הגירושין כולו, ולו מהסיבה הפשוטה, כי הוא בוצע רובו ככולו: בני הזוג התגרשו בגט פיטורין, הילדים עברו למשיבה ומצויים בהחזקתה וזאת אין המערער מבקש לשנות כלל; גם יתר ההוראות לעניין הרכוש המשותף בוצעו על-פי המוסכם.

אף כי הסכם-הגירושין מחולק לפרקים והוא זן בנפרד א) בעצם הגירושין, ב) בהחזקת הילדים, ג) בבעיות רכוש, ד) במזונות הילדים אין אלה התחייבויות נפרדות, הניתנות להפרדה לחלקים, ואין אתה יכול לומר, כי מול התחייבות ספציפית מצד המערער עומדת התחייבות המשיבה, עד כי ניתן לבודד פרק כלשהו ממכלול ההסכם ולבטל רק אותו חלק. ההסכם זן במכלול הבעיות המורכבות, שיש להסדיר עת באים לפרק מסגרת משפחתית על כל הפרוץ בכך, וזה כולל גם חבויות וזכויות כלפי ילדי בני הזוג ועתידם, ענייני רכוש משותף וכל כיוצא באלה". (ההדגשה אינה במקור).

17. בענייננו, חתמו הצדדים על הסכם-הגירושין, אשר נחלק למספר פרקים המסדירים סוגיות שונות, לרבות, הגירושין, החזקת הילדים והסדרי הראיה, המזונות, וחלוקת הרכוש, ביום 13.02.2013 וביום 12.01.2014 אושר ההסכם על-ידי בית המשפט לענייני משפחה בחדרה, וניתן לו תוקף של פסק-דין.

משמע, לא זו בלבד, שטרם החתימה על הסכם-הגירושין נתנו הצדדים דעתם לתוכנו, למשמעויותיו ולהשלכותיו, וזאת אף בשים-לב לעובדה, כי הסכם-הגירושין נערך על-ידי מגשרת מוסכמת על-ידי שני הצדדים, אלא ברי, כי היה בידיהם פרק-זמן נוסף של כחודש עד אישורו על-ידי בית המשפט לענייני משפחה בחדרה על-מנת לבוחנו מחדש.

במהלך הדיון על אישור ההסכם, הבהירו הצדדים את כוונותיהם, ובאישור ההסכם ציין בית המשפט לענייני משפחה, כי:

"לאחר ששמעתי את הצדדים ושוכנעתי כי עשו את ההסכם מרצונם הטוב והחופשי, ללא שום כפייה, לחץ או השפעה רעה והבינם את משמעותו ואת תוצאותיו, אני מאשרת את ההסכם ונותנת לו תוקף של פס"ד....האישור כפוף לאמור בפרוטוקול והבהרות הצדדים ובית המשפט...."

18. עוד ובנוסף יש להדגיש, כי המערער לא השיג על הסכם-הגירושין, ולא טען טענות נגדו עד שהתקרב המועד בו היה עליו לשלם את חבותו על-פי הוראת סעיף מס' 8 להסכם-הגירושין, גם לאחר שנוכח לגלות, לשיטתו, כי המשיבה הפרה את ההסכם "הפרה-יסודית" זמן רב קודם לכן.

המערער לא נקט באף לא אחת מן הדרכים שמאפשר לו הדין על-מנת להלין על ההסכם. המערער, כלשונו של הנשיא שמגר ז"ל, בעניין גלעדי "... יכול היה לערער בשעתו, בגבולות הזמן שנקבעו לכך, כדי לבקש ביטולו של פסק הדין. לו סבר המשיב, כי אמנם אין מקום להלין על ההליך השיפוטי, אשר במסגרתו אושר ההסכם, אך נפל פגם בהסכם, שהוא בגדר הפגמים אשר מאפשרים ביטולו של חוזה לפי הדין החל על כך, היה עליו להגיש תביעה לביטול ההסכם, כאשר עילתה של התביעה היא הפגם שנתגלה בהסכם...". אלא בחר להגיש תביעה למתן פסק-דין הצהרתי, ולפיו הוא אינו מחוייב בקיום ההוראה היחידה בהסכם, שעוד נותרה לו לביצוע, עת יש להדגיש, כי ליבת ההסכם-הגירושין – הגירושין עצמם – בוצעה.

19. גם בענייננו, הסכם-הגירושין, כאמור כבר לעיל, נחלק למספר פרקים, אשר מסדירים סוגיות שונות, לרבות, הגירושין, החזקת הילדים והסדרי הראיה, המזונות, וחלוקת הרכוש. אולם, ברי, כי לא ניתן להפרידו לחלקים, נוכח הלכת בית המשפט העליון, ובשים-לב לכך שהסכם-הגירושין הסדיר את מכלול הסוגיות, שהצדדים סברו, כי יש ליתן להן מענה.

המערכת ההסכמית שהגיעו אליה הצדדים היא אחת, שלובה זו בזו, וברי, כי הוראותיה בוצעו, מקל וחומר שעה שהצדדים התגרשו זה מכבר.

אין בידי, לקבל טענה, לפיה יש להורות על ביטול חיובו של המערער בסכום הנקוב בסעיף מס' 8 להסכם הואיל והמשיבה הפרה "הפרה-יסודית" את הוראות סעיף מס' 3 להסכם.

ראשית, אציין שוב, כי בית משפט קמא קבע, כי המשיבה לא הפרה את הסכם-הגירושין "הפרה-יסודית".

שנית, וזה העיקר, בענייננו הוראת סעיף מס' 8 להסכם-הגירושין, היא אחת מיני הוראות רבות ושלובות, אשר מסדירות את מארג ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים בהסכם, ור' עניין מנשה: "ההסכם דן במכלול הבעיות המורכבות, שיש להסדיר עת באים לפרק מסגרת משפחתית על כל הכרוך בכך, וזה כולל גם חבויות וזכויות כלפי ילדי בני הזוג ועתידם, ענייני רכוש משותף וכל כיוצא באלה."

ודוק, הוראת סעיף מס' 8 קובעת כי:

"הבעל ישלם לאישה בכפוף לסידור הגט ולשם סילוק כל תביעותיה סכום חד פעמי בסך 1,000,000 (מיליון שקל). הסכום יועבר לחשבונה של האישה באוקטובר 2019".

זאת ועוד, בדיון שנערך לאישור הסכם-הגירושין, ציינו הצדדים, כי: **"לעניין סעיף 8 מוסכם כי למרות האמור בסעיף, הרי שהסכום ישולם רק עם סיום תשלום הסכום העיתי לאשה...."** (עמ' 2 לפרוט' מיום 12.01.2014, שו' 4-3).

סבור אני, כי לא זו בלבד שקבלת תביעתו של המערער תיצור הפרדה מלאכותית בין חלקי הסכם-הגירושין, אלא שהפרדה מעין זו נעדרת תום-לב, אינה נטועה בדיון, מנוגדת לשכל הישר וחוטאת לכוונת הצדדים, עת בענייננו עולה מן התשתית הראייתית ומעיון מעמיק בהסכם-הגירושין ובאישור שניתן להסכם-הגירושין על-ידי בית המשפט לענייני משפחה בחדרה, כי המשיבה ויתרה על זכויות כספיות משמעותיות, אשר הגיעו לה כדין על-מנת להגיע להסכם זה (ר' לדוגמה, דברי המשיבה בדיון אישור הסכם-הגירושין, 12.01.2014, עמ' 2 לפרוט', שו' 13-14: **"אני עבדתי מעט מאוד במשך החיים המשותפים, אין לי זכויות סוציאליות, ברור לי שבמסגרת ההסכם אני מוותרת על חלקי בזכויותי הסוציאליות של הבעל"**).

יתרה מכך, לא מצאתי לקבל, ולו בדוחק, את טענת המערער, לפיה לדידו אין כל הצדקה להעניק למשיבה את הסך הקבוע בסעיף 8 להסכם-הגירושין הואיל ובין הצדדים נקבע, כי הוראה זו תבוצע רק במידה שהמשיבה תטפל במסירות בילדים ותגדל אותם היטב, וכי למרות שהדברים האמורים לא נכתבו מפורשות בהסכם, זו הייתה "רוח ההסכם" וכוונתו. סבור אני, כי טענה זו נעדרת תום-לב, ולו סבר המערער כך באמת ובתמים, היה עליו לבקש את ביטול ההסכם כולו, ולא רק את ביטולו של הסעיף היחיד שנוותר לו לבצע.

סיכומו של דבר, גם אם בוצעה הפרה, באי-קיום ההסדרים בכל הקשור לתרומתה של המשיבה בנתק בין המערער לבין בנו, ואיני קובע כאמור, אין היא מקנה ביטול סעיף "לבחירתו" של המערער, אלא עשויה הייתה, בנסיבות מסוימות, להקנות ביטול חוזה – כאמור כבר לעיל, אין זה הסעד שהתבקש על-ידי המערער, והלה ממילא לא פעל לביטול הסכם-הגירושין תוך זמן סביר ממועד ההפרה.

20. כאמור לעיל, סבור אני, כי אין להתערב גם בגובה המזונות שנקבעו בפסק-דינו של בית משפט קמא, ואבאר:

ראשית, מדובר בקביעה עובדתית, שאל לה לערכאת הערעור להתערב בה, מקל וחומר שעה שקביעה זו נטועה בתשתית הראייתית שהונחה בפני בית משפט קמא, והמסקנה אליה הגיע בית משפט קמא מתבקשת מקביעות עובדתיות אלו.

שנית, סוגיית המזונות הייתה חלק בלתי-נפרד מהסכם-הגירושין עליו חתמו הצדדים, ועל משמעות האמור עמדתי זה עתה.

ר' סעיף מס' 5.5 להסכם-הגירושין: **"במהלך ארבעת (כך במקור – ס. ג') השנים שלאחר תום המזונות, דהיינו מאוקטובר 2019 ועד אוקטובר 2023 (אלא אם יוארך משך המזונות**

עד הגיע הקטין לתום כתיבתו כ"ב כאמור לעיל), ימשיך להיות מועבר תשלום בסך של 5000 ₪ (חמשת אלפים שקל) בצמוד למדד כנ"ל".

אפנה לעניין זה לדבריו של כב' השופט י. עמית ב-[בג"ץ 4407-12](#) פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, פ"ד סו(1), 369, פסקה 17:

"קשה לבדוד את עניינם של הקטינים, ובעיקר את נושא מזונות הקטינים, מכלל הנושאים הרכושיים והממוניים שבהסכם הגירושין. הסכם הגירושין הוא מעשה רקמה עדינה, שמזונות הילדים הוא אחד החוטים המרכזיים בו. אם פרמת חוט זה, נמצאת מפר את מערכת האיזונים שבבסיס ההסכם. כך, לדוגמה, ייתכן כי ההורים הגיעו להסכמה שהאב ישלם סכום מזונות מסויים לילדים, מתוך הבנה לא מופרכת כלל, כי האב אוהב את ילדיו ורוצה ביקרם, ירכוש עבורם ביגוד, יסע איתם לחופשות בארץ ובחו"ל, יעניק להם מתנות, וכיו"ב דברים שאינם מעוגנים בהתחייבות מפורשת בהסכם הגירושין. ייתכן כי האב ויתר על חלק מהרכוש מתוך הנחה כי בכך הוא מותיר מקור הכנסה נוסף שישמש את האם עבור הילדים, או שויתר על חלק מהרכוש כדי לרשמו על שם הילדים על מנת להבטיח את עתידם. מכאן, שהפרדה בין מזונות הילדים לבין מכלול הנושאים בהסכם הגירושין, היא לעיתים קרובות הפרדה מלאכותית".

לחלופין, אם החיוב במזונות אינו נובע מן ההסכם האמור, הרי שמדובר בבגיר, שהיה מקום לצרפו להליך ולשמוע את עמדתו, עובר לביטול חיובו של המערער בענייננו, גם אם במצוות ההסכם הסכום האמור מועבר לידי המשיבה.

ובנוסף אפנה ל- [ע"א 591/81](#) פורטוגז נ' פורטוגז, פ"ד לו(3) 449:

"בהמשך דיני הצדקה, מפורש חיובו של אדם לפרנס את ילדיו, ללא הגבלת גיל, שו"ע, שם, רנא, ד [א]: "כופין האב לזון בנו עני ואפילו הוא גדול."

בביאור הגר"א שם, ס"ק ז [ד], מפנה לצורך זה לנאמר בשו"ע, שם, רמח, א [א] וזה לשון אותו סעיף: "כל אדם חייב ליתן צדקה, אפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו, ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן בית דין היו כופין אותו... עד שיתן מה שאמדהו ליתן ויורדים לנכסיו בפניו ולוקחים ממנו מה שראוי לו ליתן".

מכאן, שאדם חייב לפרנס את בנו ולא רק לשפר את צרכיו ההכרחיים, אלא הוא צריך לתת לו למזונותיו סכום, שיאפשר לו לחיות באותה רמת חיים, אשר הורגל לה או שהוא ראוי לה, מדין צדקה. דהיינו, אם לדעת בית הדין יש באפשרותו של האב לשאת בהוצאה זו, קיימת הסמכות לכפות עליו אותו חיוב ולגבותו בעל כורחו של החייב. וכך פסק בית הדין הרבני ב-ער/תשי"ז/6 [23].

יש לציין, שחיוב זה אינו מוגבל בגיל. אלא שתקנת החכמים היא, כזכור, עד גיל גדלות (ועל זה ידובר להלן), ולאחר מכן המבחן הוא לפי צרכיו של הילד, ואם אין הוא יכול לספק צרכים אלה ממקורות אחרים". (ההדגשות אינן במקור).

יחד עם זאת, ונוכח הסכמת המערער בדיון שנערך בפנינו ביום 01.11.2021, להעביר את סכום המזונות ישירות לבנו (ר' עמ' 3 לפרוט', שו' 7: "אין לי שום בעיה שדמי המזונות יועברו ישירות לילד ולא לאם"), סבורני, כי יש להורות שהמזונות בסך 2,000 ₪ יועברו על-ידי המערער ישירות לבנו.

21. הנה כי כן, עיננו הרואות, שהסכם-הגירושין עליו חתמו הצדדים הוא הסכם מחייב, שהוראותיו השונות, לרבות הוראת סעיף מס' 8, שלובות זו בזו, ואינן ניתנות להפרדה.

22. על יסוד כל האמור לעיל, סבורני, כי יש לדחות את ערעורו של המערער, וכך אציע לחברי. יחד עם זאת סבור אני, כי בשים-לב להסכמתו של המערער במסגרת הדיון שנערך בפנינו ביום 01.11.2021, יש להורות, כי סכום המזונות שקבע בית משפט קמא בגובה של 2,000 ₪, יועבר לידיו של הבן ישירות.

סבור אני, כי על יתר רכיבי פסק-דינו של בית משפט קמא, להיוותר בעינם, ובנוסף אציע, כי בנסיבות העניין, לא ינתן צו להוצאות.

ס. ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

השופט ניצן סילמן

אני מסכים.

נ. סילמן, שופט

השופטת עפרה אטיאס

אני מצטרפת לתוצאה אליה הגיע חברי, אב בית הדין, כב' השופט ג'יוסי.

כפי שציין חברי, כב' השופט ג'יוסי, גם אם בוצעה הפרה, באי קיום ההסדרים, אין היא מקנה ביטול סעיף אלא ביטול חוזה; ולא סעיף בחוזה "לבחירתו" של המערער.

גם אם נאמר כי חוזה הגירושין ניתן להפרדה לחלקים הרי שלא הוכח כי החיוב הרכושי לתשלום הסך של מיליון ש"ח שבסעיף 8 להסכם הגירושין שלוב בחיובים הכרוכים במזונות החזקת הילדים והסדרי הראייה. המערער, כאמור גם לא פעל לביטול הסכם הגירושין תוך זמן סביר ממועד ההפרה.

איני מתעלמת כלל ועיקר מתרומתה המשמעותית של האם לנתק בן האב לבנו, כפי שקבע בית המשפט קמא בפסק דינו, ואולם אין בכך כדי להוביל לסעד המבוקש שעניינו פטור מתשלום הסכומים האמורים בסעיף 8 להסכם הגירושין.

אכן, ניתן לומר כי דיני המזונות ודיני ההורות שלובים זה בזה ועל כן טענת הבן המרדן ראוייה להשמע. מטעם זה גם הורה בית המשפט קמא על הפחתת דמי המזונות שנקבעו בחוזה הגירושין ואולם לא הוכח כי גם ההוראה הרכושית שבסעיף 8 לחוזה הגירושין שלובה וכרוכה בדיני המזונות ודיני ההורות.

אכן, לא ניתן להתעלם מדברי המערער לפיהם נותק הקשר עם בנו מאז חודש 11/19, טענה שלא הוכחה ע"י האם. בנסיבות אלו היה מקום לצרף את הבן להליך ולשמוע עמדתו בענין זה, ולבחון אם יש מקום להתערב במזונות הבן, במיוחד משהוא בגיר, חידוש הקשר בידי, והוא מקבל שכר (גם אם זעום), אך לאור הנכונות של האב לשלם ישירות לידי הבן, אני מסכימה לתוצאה לפיה מעתה ואילך יופקדו המזונות ישירות לידי הבן במקום לידי האם.

ע. אטיאס, שופטת

הוחלט כאמור בפסק-דינו של השופט ס. ג'יוסי, כי יש לדחות את ערעורו של המערער, וכי בשים-לב להסכמתו יש להורות, שסכום המזונות שקבע בית משפט קמא בגובה של 2,000 ₪, יועבר לידיו של הבן ישירות.

בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

פסק-הדין מותר לפרסום בהשמטת שמות ופרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ז כסלו תשפ"ב, 01 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.

נ. סילמן, שופט

ע. אטיאס, שופטת

ס. ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

סארי ג'יוסי 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה